

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.410.002.10.2018

P/18/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/18/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2017 r.
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Wojskowe Biuro Emerytalne w Warszawie ¹ .
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Pułkownik Waldemar Cukier, Dyrektor WBE od 1 lutego 2017 r. Do lutego 2017 r. Dyrektorem WBE był pułkownik Krzysztof Liminowicz. (dowód: akta kontroli tom I str. 3-8)
<i>Podstawa prawna</i>	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Warszawie.
<i>Kontroler</i>	Tomasz Świsłak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/10/2018 z dnia 11 stycznia 2018 r. (dowód: akta kontroli tom I str. 1-2)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2017 r. Wojskowego Biura Emerytalnego w Warszawie, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa,
- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2017 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były w szczególności następujące działania kontrolne:

- analiza realizacji wydatków budżetu państwa,
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- analiza prawidłowości sporządzania wybranych sprawozdań,
- analiza stosowanych przez dysponenta działań w ramach kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań.

Szerszy opis działań kontrolnych przedstawiono w części V. Wyniki kontroli.

¹ Dalej także WBE lub WBE w Warszawie.

² Dz. U. z 2017 r., poz. 524, dalej: ustawa o NIK.

III. Charakterystyka kontrolowanej jednostki

WBE jest jednostką budżetową w rozumieniu art. 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³ (dysponent trzeciego stopnia), podległą Ministrowi Obrony Narodowej⁴. Do zadań WBE należy:

- ustalanie prawa i wypłata świadczeń emerytalno-rentowych dla żołnierzy zawodowych, funkcjonariuszy Służby Wywiadu Wojskowego, funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz członków ich rodzin;
- wypłata uposażenia dla sędziów sądów wojskowych i prokuratorów wojskowych w stanie spoczynku oraz uposażeń rodzinnych członków ich rodzin;
- ustalanie prawa i wypłata świadczeń pieniężnych należnych żołnierzom zawodowym przez okres jednego roku po zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej;
- udzielanie pomocy rekonwersyjnej w zakresie przekwalifikowania zawodowego żołnierzy zawodowych, byłych żołnierzy zawodowych, małżonka i dzieci po zmarłym lub zaginionym żołnierzu;
- prowadzenie funduszu socjalnego na rzecz świadczeniobiorców, w tym przyznawanie świadczeń i dokonywanie wydatków z funduszu socjalnego;
- wypłata świadczeń wynikających z ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa⁵.

(dowód: akta kontroli tom I str. 14-17,41-44)

Plan dochodów WBE na 2017 r. wynosił 2 853 tys. zł, a zrealizowane dochody wyniosły 3 556,6 tys. zł. Plan wydatków (po zmianach) WBE w 2017 r. wyniósł 1 710 026 tys. zł i został wykonany w 100%.

Wydatków z budżetu środków europejskich WBE w 2017 r. nie planowało i nie realizowało.

(dowód: akta kontroli tom II str. 164,169-173)

IV. Ocena

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁶ wykonanie planu finansowego na 2017 r. przez WBE w Warszawie.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2017 r. przez kontrolowaną jednostkę w zbadanym zakresie.

Wydatki były dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad ujętych w art. 44 ustawy o finansach publicznych.

Sprawozdania budżetowe zgodne były ze stanem faktycznym. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzonych sprawozdań.

³ Dz. U. z 2017 r. poz. 2077.

⁴ Bezpośrednio podporządkowaną i nadzorowaną przez Dyrektora Departamentu Spraw Socjalnych Ministerstwa Obrony Narodowej.

⁵ Dz. U. z 2011 r. Nr 205, poz. 1203, ze zm.

⁶ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

V. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Opis stanu
faktycznego

W planie finansowym WBE na 2017 r. zaplanowano dochody budżetowe w wysokości 2 853 tys. zł, z tego 2 803 tys. zł z tytułu różnych dochodów (rozliczeń z lat wcześniejszych oraz wynagrodzenia dla płatnika podatku i składek ZUS), a także 50 tys. zł z tytułu odsetek od niesłusznie pobranych świadczeń emerytalno-rentowych.

WBE zrealizowało w 2017 r. dochody budżetowe w wysokości 3 556,6 tys. zł. Były one wyższe od uzyskanych w roku poprzednim o 55,4 tys. zł, tj. o 1,6% (3 501,2 tys. zł) oraz o 24,7% w porównaniu do kwoty ujętej w planie finansowym. Dochody wykazano w dziale 753 – Obowiązkowe ubezpieczenie społeczne, rozdziale 75301 – świadczenia pieniężne z zaopatrzenia emerytalnego.

Główne pozycje dochodów w 2017 r. stanowiły:

- odsetki od niesłusznie pobranych świadczeń emerytalno-rentowych (42,7 tys. zł),
- zwroty świadczeń za lata ubiegłe oraz wpływy z nie podjętych w terminie trzech lat świadczeń emerytalno-rentowych (3 031,2 tys. zł),
- wynagrodzenie płatnika podatku i płatnika składek ZUS (480,0 tys. zł).

Różnica pomiędzy planem a wykonaniem dochodów w 2017 r. spowodowana była głównie uzyskaniem wyższych niż planowano dochodów z tytułu zwrotów świadczeń za lata ubiegłe oraz wyższego wynagrodzenia płatnika podatku i składek ZUS.

Zrealizowane dochody budżetowe przekazano na rachunek budżetu państwa.

(dowód: akta kontroli tom II str. 164-168)

Kwota należności pozostałych do zapłaty wg Rb 27 na koniec 2017 r. wyniosła 582,4 tys. zł i była równa kwocie zaległości. Była ona wyższa o 70,4 tys. zł od kwoty zaległości na koniec 2016 r., tj. o 13,7% (512,0 tys. zł). Wzrost kwoty zaległości wynikał ze wzrostu wartości niezwróconych, a nienależnie pobranych świadczeń emerytalno-rentowych z lat ubiegłych oraz ze wzrostu wartości odsetek od niesłusznie pobranych świadczeń.

(dowód: akta kontroli tom II str. 68-69, 168)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

2. Wydatki

2.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

W ustawie budżetowej na 2017 r. wydatki WBE zostały zaplanowane w wysokości 1 683 382 tys. zł. (w tym, w szczególności w rozdziale 75301 – świadczenia pieniężne z zaopatrzenia emerytalnego 1 651 710 tys. zł).

W trakcie roku wydatki zostały zwiększone do kwoty 1 710 026,0 tys. zł (o 26 644,0 tys. zł). Wzrost wydatków spowodowany był zwiększeniem uposażeń i świadczeń pieniężnych wypłacanych przez okres roku żołnierzom i funkcjonariuszom zwolnionym ze służby (24 403,5 tys. zł). W 2017 r. WBE nie otrzymało środków z rezerw budżetowych. W 2017 r. WBE nie realizowało wydatków

z budżetu środków europejskich.

(dowód: akta kontroli tom II str. 169-173)

W trakcie roku budżetowego dokonano łącznie 58 zmian planu finansowego WBE. 30 zmian zwiększających/zmniejszających wydatki WBE dokonano na podstawie zawiadomienia Dyrektora Departamentu Budżetowego Ministerstwa Obrony

Narodowej o zmianach w podziale wydatków resortu obrony narodowej⁷. Natomiast 28 zmian, polegających na przesunięciu środków pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowej, dokonano za zgodą Dyrektora Departamentu Spraw Socjalnych MON na wniosek Dyrektora WBE. Zmiany planu finansowego WBE były celowe i wynikały z faktycznych potrzeb jednostki.

Zrealizowane w 2017 r. wydatki WBE wyniosły 1 710 012,1 tys. zł i stanowiły 100% planu po zmianach⁸ i były wyższe od wykonania w 2016 r. o 5 401,1 tys. zł, tj. o 0,3%.

W poszczególnych grupach ekonomicznych wydatki wyniosły:

- świadczenia na rzecz osób fizycznych 1 638 777,3 tys. zł (zmniejszenie o 1 432,9 tys. zł, tj. o 0,1% w stosunku do roku 2016),
- wydatki bieżące 71 234,8 tys. zł (wzrost o 6 834,0 tys. zł, tj. o 10,6% w porównaniu do roku 2016).

W 2017 r. nie zaplanowano i nie realizowano wydatków majątkowych. Wzrost wydatków bieżących w 2017 r. w stosunku do planu oraz wykonania w 2016 r. dotyczył zwiększenia wydatków na uposażenia i świadczenia pieniężne wypłacane przez okres roku żołnierzom i funkcjonariuszom zwolnionym ze służby.

(dowód: akta kontroli tom I str. 62-127,146, tom II 170)

W 2017 r. wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 1 638 777,3 tys. zł, co stanowiło 95,8% wydatków ogółem. WBE w ramach świadczeń na rzecz osób fizycznych wypłacało (średniorocznie w 2017 r.):

- emerytury dla 22 153 osób (dokonano w 2017 r. 265 817 wypłat),
- renty z tytułu niezdolności do pracy dla 2482 osób (dokonano w 2017 r. 29 780 wypłat),
- renty rodzinne dla 9325 osób (dokonano w 2017 r. 111 880 wypłat) wraz z dodatkami do tych świadczeń⁹.

Łącznie wypłacono 1 632 779,2 tys. zł.

Ponadto, wydatkowano 748,1 tys. zł. na wypłatę uposażenia wraz z dodatkami dla jednego sędziego w stanie spoczynku (150,8 tys. zł) oraz sześciu uposażeń dla prokuratorów w stanie spoczynku i uposażeń rodzinnych członków ich rodzin wraz z dodatkami¹⁰ (597,3 tys. zł). W 2017 r. wypłacono wszystkie należne świadczenia emerytalno-rentowe. Ponadto, w ramach świadczeń na rzecz osób fizycznych, wypłacono 1286 zasiłków pogrzebowych (5 143,6 tys. zł) oraz 233 dodatki dla weterana poszkodowanego (55,4 tys. zł).

(dowód: akta kontroli tom II str. 110-114,120-122,125-126,137-139,141,259)

Przeciętne zatrudnienie w 2017 r. wyniosło 94 osoby¹¹ i było takie samo jak w 2016 r. Wydatki na wynagrodzenia w 2017 r. wyniosły 5 285,8 tys. zł (99,9% planu po zmianach) i były o 297,5 tys. zł (tj. o 6,0%) wyższe w porównaniu do roku 2016. Wyższe wydatki na wynagrodzenia spowodowane były ich wzrostem w związku z decyzją Ministra Obrony Narodowej w tym zakresie.

⁷ Zmiany dokonane w oparciu o właściwe decyzje Ministra Obrony Narodowej, na podstawie wniosków Dyrektora Departamentu Spraw Socjalnych MON.

⁸ 1 710 026,0 tys. zł.

⁹ Pozostałe świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły łącznie 51,0 tys. zł i dotyczyły wydatków związanych z wypłatą gratyfikacji urlopowych dla żołnierza zawodowego (byłego i obecnego dyrektora WBE), refundacji zakupionych przez pracowników WBE okularów korekcyjnych, wydatków związanych ze zwrotem jednorazowego przejazdu żołnierza zawodowego i członków jego rodziny (3 przypadki) oraz zwrotu kosztów przewozu urządzenia/wyposażenia domowego żołnierza zawodowego (12 przypadków).

¹⁰ W styczniu i lutym 2017 r. wypłacono uposażenie dla 3 prokuratorów i 1 członka rodziny, w okresie marzec – czerwiec 2017 r., dla 2 prokuratorów i 1 członka rodziny, w okresie lipiec-grudzień 2017 r., dla 2 prokuratorów i 4 członków rodziny.

¹¹ W tym 93 osoby nieobjęte mnożnikowym systemem wynagrodzeń (status zatrudnienia 01) oraz jeden żołnierz (status zatrudnienia 10 - wg stanu, symbolu dla statusu zatrudnienia określonego w załączniku 37 § 20 pkt 7 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej z 16 stycznia 2014 r.).

Wynagrodzenia bezosobowe w 2017 r. wyniosły 13,8 tys. zł (tj. 100% planu po zmianach) i były 0,4 tys. zł (tj. o 2,9%) wyższe w porównaniu do 2016 r. (13,4 tys. zł).

W WBE nie było wydatków niewygasających.

(dowód: akta kontroli tom II str. 171-173,175-177)

Zobowiązania na koniec 2017 r. wyniosły 11 190,6 tys. zł i dotyczyły zobowiązań z tytułu podatku dochodowego od świadczeń emerytalno-rentowych za grudzień 2017 r. (10 759,7 tys. zł) oraz dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi pracowników WBE i dodatkowego uposażenia rocznego dla żołnierza zawodowego – Dyrektora WBE (łącznie 430,9 tys. zł). Zobowiązania wymagalne na koniec 2017 r. nie wystąpiły.

(dowód: akta kontroli tom II str. 72-75,174)

W 2017 r. zapłacono (zwrócono świadczeniobiorcy) 6,5 tys. zł z tytułu naliczonych i pobranych od niego w 2015 r. odsetek, naliczonych mu z tytułu nieterminowego zwrotu nienależnie pobranego świadczenia.

Powyższe wynikało z prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie¹², który zwolnił świadczeniobiorcę z obowiązku zapłaty odsetek.

(dowód: akta kontroli tom I str. 143-145, tom II str. 317-320,335-341)

Badanie wydatków przeprowadzone zostało na próbie wydatków pozapłacowych, wybranej z zastosowaniem doboru celowego. Próba objęła wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych oraz wydatki na zakup wybranych usług¹³ o łącznej wartości 6 034,2 tys. zł (tj. 0,35% wydatków ogółem zrealizowanych przez WBE w 2017 r.).

Badania wydatków na świadczenia na rzecz osób fizycznych dokonano na próbie wybranych 100 świadczeniobiorców, w tym:

- 50, którzy podlegali ustawie z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin¹⁴,
 - 30, którym w 2017 r. WBE zaprzestało wypłaty świadczeń,
 - 20, którym świadczenia wypłacano przez cały 2017 r.
- o łącznej wartości 5 790,3 tys. zł (tj. 0,34% wydatków ogółem w 2017 r.).

W badanej próbie świadczenia wypłacono osobom uprawnionym (na wskazane przez nich rachunki bankowe lub przekazem pocztowym, na wskazany przez nich adres). Wysokość świadczenia wynikała z wydanej decyzji Dyrektora WBE o przyznaniu/waloryzacji świadczenia emerytalno-rentowego. Świadczenia przekazano w terminach umożliwiającym ich otrzymanie przed 10 dniem każdego miesiąca, za który przysługiwało świadczenie. W badanej próbie nadpłaty świadczeń (związane ze zbyt późnym pozyskaniem przez WBE informacji o śmierci dotychczasowego świadczeniobiorcy), zostały zwrócone.

(dowód: akta kontroli tom II str. 307-312, tom III 119-361)

W 2017 r. świadczeniobiorcy złożyli 49 odwołań od decyzji Dyrektora WBE dotyczących w szczególności przyznania/waloryzacji świadczenia emerytalno-rentowego. Jedynie w dwóch przypadkach określono kwoty roszczeń (łącznie 39,5 tys. zł). Badaniem objęto 20 odwołań, które dotyczyły obniżenia świadczenia

¹² XIV Wydział Ubezpieczeń Społecznych, sygn. Akt XIV U 3177/15 z dnia 17 grudnia 2015 r.

¹³ Zakup usług skontrolowanych w ramach badania udzielonych zamówień publicznych.

¹⁴ Dz. U. z 2016 r. poz. 2270, dalej ustawa dezubekizacyjna.

w związku z wejściem w życie ustawy dezubekizacyjnej, sposobu przeprowadzenia waloryzacji świadczenia, nieuwzględnienia w wymiarze emerytury usługi lat, rocznego rozliczenia emerytury w związku z osiągniętym przychodem. We wszystkich zbadanych przypadkach udzielono odpowiedzi świadczeniobiorcy na odwołanie, a sprawy zostały skierowane na drogę sądową. W żadnej ze spraw, na dzień zakończenia kontroli NIK, nie zapadło rozstrzygnięcie zgodne z roszczeniem świadczeniobiorcy, tj. w 12 z badanych spraw sąd oddalił lub odrzucił odwołanie, zaś w ośmiu sprawach sąd nie wyznaczył terminu rozprawy lub wyznaczył go po terminie zakończenia kontroli.

(dowód: akta kontroli tom II str. 93-101)

Kontrolą objęto też dwa zamówienia publiczne o łącznej szacunkowej wartości netto 856,7 tys. zł. (jedno udzielone w 2017 r. i nie skutkujące wydatkami w 2017 r.¹⁵ oraz jedno przed 2017 r., skutkujące wydatkami w 2017 r.¹⁶) pod względem zgodności z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁷ i wewnętrznymi uregulowaniami WBE¹⁸. Przedmiot obu zamówień dotyczył świadczenia usług pocztowych w obrocie krajowym i zagranicznym na rzecz WBE w zakresie przyjmowania, przemieszczania i doręczania przesyłek pocztowych, w tym paczek oraz ich ewentualnych zwrotów. W wyniku kontroli stwierdzono, że oba postępowania zostały przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego, zgodnie z przepisami ustawy o zamówieniach publicznych i przyjętymi w WBE uregulowaniami. Ponadto kontrolą objęto postępowanie, w odniesieniu do którego zachodziła przesłanka wyłączenia stosowania ustawy o zamówieniach publicznych, na usługę bieżącego serwisowania sprzętu komputerowego (help desk) jawnej sieci strukturalnej składającej się z pięciu punktów dystrybucyjnych ze sprzętem aktywnym i pasywnym WBE o szacunkowej wartości netto 63,4 tys. zł¹⁹. Procedura udzielenia zamówienia na ww. usługę poprzedzona została zaproszeniem pięciu wykonawców do składania pisemnych ofert, następnie sporządzeniem notatki przez pracownika dokonującego porównania ofert wraz z jego propozycją wyboru wykonawcy. Po zaaprobowaniu przez Dyrektora WBE wyboru wykonawcy usługi, sporządzono projekt umowy określającej warunki realizacji zamówienia, którą zweryfikował główny księgowy pod kątem zabezpieczenia środków finansowych, sprawdził radca prawny pod względem formalno-prawnym i podpisał Dyrektor WBE.

(dowód: akta kontroli tom II str. 103-109,260-269,281-301)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2017 r. w zakresie wydatków ponoszonych przez kontrolowaną jednostkę.

3. Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2017 r. i sprawozdań jednostkowych WBE:

— o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),

¹⁵ O szacunkowej wartości zamówienia netto 499,2 tys. zł oraz wartości udzielonego zamówienia z VAT 489,3 tys. zł.

¹⁶ O szacunkowej wartości zamówienia netto 357,5 tys. zł oraz wartości udzielonego zamówienia z VAT 354,3 tys. zł.

¹⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 1579, ze zm. Dalej: ustawa o zamówieniach publicznych.

¹⁸ Regulamin udzielania zamówień publicznych w WBE w Warszawie zatwierdzony przez Dyrektora WBE 28 września 2016 r.

¹⁹ Wartość ostateczna udzielonego zamówienia z VAT 58,7 tys. zł.

- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2017 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania sporządzono zgodnie z obowiązującą w WBE polityką rachunkowości, z wykorzystaniem informatycznego systemu księgowego ZWSI RON²⁰. Sprawozdania przedstawiają prawdziwy obraz zrealizowanych dochodów, stanu należności, wydatków i zobowiązań.

Roczne sprawozdania z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb 27 po korekcie), o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23) i sprawozdanie z wykonania wydatków budżetu państwa (Rb-28 po korekcie) zostały sporządzone terminowo i prawidłowo na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej.

(dowód: akta kontroli tom I str. 128,282-292,378-477, tom II str. 1-92)

W toku kontroli stwierdzono niezgodność kwoty dochodów i wydatków wykazanych w sprawozdaniach budżetowych WBE z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, co stanowiło naruszenie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej²¹.

W sporządzonym przez WBE rocznym sprawozdaniu Rb-23 i Rb-27 wykazano dochody w kwocie 3 556,6 tys. zł. Kwota ta nie była zgodna z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, ponieważ suma obrotów na koncie 130-2 (rachunek dochodów budżetowych) wynosiła 3 560,8 tys. zł i była wyższa o 4,2 tys. zł od dochodów wykazanych w ww. sprawozdaniach. W przypadku sprawozdań Rb 23 i Rb-28 wykazano w nich wydatki w kwocie 1 710 012,1 tys. zł. Kwota ta nie była zgodna z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, ponieważ suma obrotów na koncie 130-1 (rachunek wydatków budżetowych) wynosiła 1 714 886,6 tys. zł i była wyższa o 4 874,5 tys. zł niż wykonane wydatki wykazane w ww. sprawozdaniach.

W sprawozdaniach Rb-23, Rb-27 i Rb-28 wykazano jednak prawidłowe kwoty dochodów i wydatków, które uzyskano po filtrowaniu danych, zapewniających czystość obrotów na koncie 130, zgodnie z założeniami przyjętymi w polityce rachunkowości WBE, dla którego księgi rachunkowe prowadzi się wykorzystaniem systemu ZWSI RON.

Zgodnie z opisem funkcjonowania konta 130 (rachunek bieżący jednostki), zawartym w pkt. II.1. ppkt 17 załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa (...) ²², na koncie 130 obowiązuje zachowanie zasady czystości obrotów, co oznacza, że do błędnych zapisów, zwrotów nadpłat, korekt, wprowadza się dodatkowo techniczny zapis ujemny. Tymczasem, w polityce rachunkowości WBE w Załączniku 2 – zakładowy plan kont, zapisano, że: „W ZWSI

²⁰ Zintegrowany Wieloszczeblowy System Informatyczny Resortu Obrony Narodowej (ZWSI RON) wprowadzony do użytkowania w WBE z dniem 1 stycznia 2017 r., stosowany przez jednostki budżetowe resortu obrony narodowej, w tym WBE. Dalej ZWSI RON.

²¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 1015, ze zm.). W § 9 ust. 2 ww. rozporządzenia zapisano, że „Kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej”.

²² Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289, ze zm.).

RON czystość obrotów uzyskuje się przy zastosowaniu wbudowanego filtrowania danych umożliwiającego prezentację prawidłowych danych sprawozdawczych". Przyjęty w ZWSI RON sposób zachowania zasady czystości obrotów był niezgodny z pkt. II.1. ppkt 17 załącznika nr 3 do ww. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

(dowód: akta kontroli tom I str. tom II str. 67-69,72-75,147-161,190-192,195-257)

Dyrektor WBE wyjaśnił, że w systemie ZWSI RON nie ma możliwości wykonywania tzw. zapisu stornującego, skutkującego zmniejszeniem obrotów na kontach księgi głównej. Zatem wszelkie operacje związane z korektami dokumentów i mylnymi wpływami na rachunki bankowe, wiążą się ze zwiększaniem obrotów na kontach. Przyczyną powyższego jest brak czystości zapisów widocznych na kontach księgi głównej (na wydrukach) z ZWSI RON Zestawienia obrotów i sald. System ZWSI RON do sprawozdań zaciąga prawidłowe dane w wyniku wewnętrznych powiązań z kont księgi głównej, gdzie uzyskuje czystość zapisów poprzez wyfiltrowanie danych²³.

(dowód: akta kontroli tom II str. 315-316)

Ocena częściowa Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych.

VI. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

VII. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora jednostki organizacyjnej Najwyższej Izby Kontroli.

Warszawa, dnia

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
Tomasz Świstak
Główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor

.....
Podpis

.....
podpis

²³ Z dniem 1 stycznia 2018 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911).

